

130 տարի է ի վեր Մայիսի Մեկը նշուած է իբրեւ Համաշխարհային Աշխատատեղերու տոն, ի յիշատակ Շիքակոյի Հայմարքըդի (Haymarket, Chicago) նահատակներու որոնք իրենց կեանքը տուին մեր դատին: Պէտք է յիշուի, որ մեծամասնութեամբ այս նահատակները բաղկացած են ներքաղթեալ աշխատողներ է, եւ պետութիւնը այդ իսկ պատճառով սատանայացուցած էր իրենց: Երբ պարանը սեղմուեցաւ Ոկտոբր Սքայզի (August Spies) վիզին, ան գոռաց.-«Ժամանակը պիտի քայ երբ մեր լոռութիւնը աւելի բարձր պիտի ըլլայ քան այս ձայները որոնք կը խելիթէք այսօր»:

Այդ ժամանակէ ի վեր, աշխատող դասակարգը կազմած է համաշխարհային շարժում մը, մասնակցած է հեղափոխութիւններու, եւ հանդարտեցուցած է տնտեսական ճնշումներ եւ ճգնաժամեր: Դիմադրած ե՛նք, եւ կը շարունակենք պայքարը:

Կան այսօր նոր վտանգներ, եւ նոյն ժամանակ նոր առիթներ հեղափոխութիւններու, կամ հեղափոխական փոփոխութիւններու:

Տասնամեակներ նորագատականութեն է (neoliberalism) ետք, որը խիստ ձեւով վնասեց ընկերային ապահովութիւնը (social safety net), կրթութիւնը եւ կազմակերպուած աշխատանքը, համաշխարհային դրամատիրութիւնը (capitalism) փոփոխակ քայլեր առած է վերջին տարիներուն Մեծ Անկումէն (Great Recession) ետք: Տնտեսական աղքատ վերականգնում է ետք, աւելի ու աւելի հայտնի կը դառնայ որ այն տասնամեակներու նորագատականութիւնը չհաշողեցաւ վերահաստատել շահի տոկոսադրոյքը (rate of profit) որը հաստատող եւ հիմնական մասն է դրամատիրութեան, որը իր կարգին ուսումնասիրուած է 150 տարի առաջ Քարլ Մարքսի կողմէ: Յուսահատութիւնը իշխող դասակարգերու կողմէ այս հարցով, վճռական էր այն պարագային որուն մէջ կը գտնուինք այսօր իբրեւ մարդկութիւն:

Մոյս կողմ է, տեսանք Տոնալտ Դրամբի իշխանութեան հասնիլը եւ իր նման ուրիշ միապետերու, որոնց բոլորը կը դիմեն ցեղապաշտութեան, սեքսիզմի եւ օտարատեսացութեան, եւ կը ներկայացնեն նոր եւ աւելի վտանգաւոր պետականացուած դրամատիրութիւն (State Capitalism), Ֆաշիզմի նմանող: Այս նոր պետերը զիրար կը սպառնան ատոմական պատերազմ, եւ նոյն ժամանակ խիստ վարուելակերպով կը դատապարտեն ներգաղթեալ ժողովուրդը, Իսլամները, կանայք, ձեղային փոքրամասնութիւնները, մտաուորականները եւ աշխատավորները, եւ նոյն ժամանակ կը պնդեն իրենց «փոփոխութեան փոփոխութիւնը» (populism) որը կը ներկայացնէ «իրական» ժողովուրդը, հատկապէս անոնք որոնքն դուրս են «փտացուած» քաղաքային կեդրոններ է:

Մոյս կողմ է, տեսանք Գարուն մը արմատական, հեղափոխական եւ աշխատատեղական շարժումներու: Արաբական աշխարհին մէջ, 2011-ի ժողովրդային ըմբոստացողներու յոյսերը զսրուեցան, բայց նոյն ժամանակ Սուրիայի մէջ Քուրտերը տակաւին կը պայքարին, եւ Պաղեստինցիները նոր կեանք մը գտած են իրենց շարժումին Իսրայելի ջարդերու դէմ: Դրամբի ցինիկային (cynical) իմբերեալիսդ հարցակումը Սուրեայի վրայ կապ մը չունէր քաղաքացիներու պաշտպանելու հետ Ասատի մարդասպան ռեժիմէն, որովհետեւ ԱՄՆ-ի պնդումը որ ան ժողովուրդներու պաշտպանն է բոլորովին կը կործանուի իր Իսլամներու եւ ուրիշ պատերազմներ է ներգաղթեալ մարդկանց առքելքը ԱՄՆ ապաստանուելու:

ԱՄՆ-ում ուսուցիչներու ցոյցեր տրաքած են, հասնելով ճակատագրային հաղթանակի մը Ուեսթ Վիրճինեայի մէջ (West Virginia) եւ ոգեշնչած է ուրիշ նահանգներ, կանայք ըլլալով առաջնահերդին ամենուր: Իրանի մէջ, Իսլամներու պետականութիւնը բախում ունեցաւ «Տապալել Տիքտատորին» կարգախոսով, հսկայ աշխատատեղերու ցոյցերու ատեն: Հայաստանի մէջ 11 օրուայ ցոյցերէ ետք Հայեր միասնաբար տապալեցին Սերժ Սարգիսեանի մեապետականացումը: Ֆրասայի մէջ, երկաթագիծի աշխատողներ դէմ կը կենան վայրի ծրագիրի մը որ կ'ուզէ նուազեցնել իրենց կեանքի մակարդակը:

Պայքարներ աշխատատեղերու շարժումն էրուս հաւասարապէս կարելոր է եւ անհրաժեշտ: Սաքրամենտոյի մէջ եւ այլուր, շարժումը ոստիկանութեան հերդական մարդասպանութիւններու դէմ կը շարունակէ պայքարիլ ընդդէմ իր կարգին ցեղապաշտ համակարգի մը: Կանանց ցոյցերը եւ #MeToo-ն, շարժումներ որոնք զորակից են ներգաղթեալներու, աշխատողներու եւ ապաստական քաղաքներու, եւ նոյն ժամանակ երետասարադաց շարժումներ ընդդէմ զենքի ուժգնութեան եւ բռնութեան ոչնչացման, ցցուցած են դէմքը առթի ըմբոստական շարժումներու Դրամբիզմի դէմ ԱՄՆ-ի մէջ:

Համաշխարհային Մարքսիստ Հումանիստ Կազմակերպութիւնը (International Marxist Humanist Organization) կոչ կ'ընէ ամբոխջովին վերացումը դրամատիրութեան, ոչ թէ միայն նորագատականութեան ու Դրամբիզմի: Մենք կը պայքարինք ընդդիմ դրամագլուխի (capital) եւ դասակարգի, բայց նաեւ ընդդէմ ցեղային, սեռային եւ կենտերային բռնութիւններու: Մեր նպատակն է զարգացնել եւ երեւակայել կենսունակ այլընտրանք մը դրամատիրութեան – նոր, մարդկային ընկերութիւն, որ կրնայ ուղղութիւն տալ առթի ազատութեան պայքարներու: